

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра управління земельними ресурсами

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

д.е.н., проф. Тарас ЄВСЮКОВ

“ 21 ” травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри управління земельними ресурсами
протокол № 12 від « 06 » травня 2024р.

завідувач кафедри

д.е.н., проф. Ольга ДОРОШ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій» підготовки
здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти
за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»

д.геогр.н., проф. Іван КОВАЛЬЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

(назва навчальної дисципліни)

освітня програма Геодезія та землеустрій

спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

(шифр і назва напрямку підготовки)

факультет землевпорядкування

(назва факультету)

Розробники:

Дорош О.С., завідувач кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н., професор

Купріянич І.П., професор кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н., доцент

Опис навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»	
Освітній рівень	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	3
Семестр	6	7
Лекційні заняття	30 год	6 год
Практичні, семінарські заняття	30 год	6 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		
аудиторних	4 год	
самостійної роботи студента –	4 год	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни управління земельними ресурсами полягає у формуванні знань необхідних для вибору методів, механізмів для ефективного управління земельними ресурсами з урахуванням соціальних, економічних, екологічних аспектів та набутті навичок пошуку наявних проблем пов'язаних з використанням земель.

Завдання. Формування у студентів вмінь, навичок і компетенції стосовно:

- теоретичних та методологічних засад управління земельними ресурсами;
- типізації землекористувань;
- методів управління земельними ресурсами;
- структури органів управління у сфері земельних відносин та їх компетенцій;
- специфіки управління земельними ресурсами різних форм власності;
- сучасних підходів до класифікації земель;
- основних засад вивчення земельних відносин та управління землями територіальних громад.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- суб'єкти та об'єкти управління земельним ресурсами;
- сутність, зміст, основні завдання, функції та принципи управління земельними ресурсами;
- методи управління земельними ресурсами на всіх ієрархічних рівнях;
- специфіку управління землями різних форм власності в залежності від цільового призначення (типу та підтипу землекористування);
- структуру органів управління земельним ресурсами;
- класифікацію земельних ресурсів як інструментарій управління;
- методологію формування ефективного землекористування;
- організаційно-економічні заходи щодо використання та охорони земель;
- специфіку управління землями територіальних громад;
- основи формування сталого землекористування шляхом організації та удосконалення системи землеустрою й землепорядного проектування.

вміти:

- визначати повноваження органів управління земельними ресурсами;
- аналізувати законодавство та правові норми, які стосуються управління земельними ресурсами;
- застосовувати практичний інструментарій управління земельними ресурсами;
- ідентифікувати права та обов'язки власників землі,
- розробляти, застосовувати управлінський рішення

Для вивчення дисципліни "Управління земельними ресурсами" необхідним є попереднє засвоєння історії земельних відносин, земельного кадастру, землепорядного проектування, землеустрою.

Набуття компетентностей:

Інтегральних:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

Загальних:

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальних:

СК02. Здатність застосовувати теорії, фізико-математичних, соціально-економічних, принципи, методи природничих, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК05. Здатність застосовувати сучасне інформаційне, технічне і технологічне забезпечення для вирішення складних питань геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність виконувати дистанційні, наземні, польові та камеральні дослідження, інженерні розрахунки з опрацювання результатів досліджень, оформляти результати досліджень, готувати звіти при вирішенні завдань геодезії та землеустрою.

СК07. Здатність збирати, оновлювати, опрацювати, критично оцінювати, інтерпретувати, зберігати, оприлюднювати і використовувати геопросторові дані та метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження.

СК08. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.

Програмні результати навчання:

РН3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

РН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у сфері геодезії і землеустрою і суміжних галузей.

РН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

РН7. Виконувати обстеження і нормативно-технічні документи, суміжних галузей. в сфері геодезії та землеустрою і концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою. топографо-геодезичні, картографічні, проектні та проектно-вишукувальні роботи при виконанні професійних завдань з геодезії та землеустрою.

РН9. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою.

РН10. Обирати і застосовувати інструменти, обладнання, устаткування та програмне забезпечення, які необхідні для дистанційних, наземних, польових і камеральних досліджень у сфері геодезії та землеустрою.

РН11. Організувати та виконувати дистанційні, наземні, польові і камеральні роботи в сфері геодезії та землеустрою, оформляти результати робіт, готувати відповідні звіти.

РН12. Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

РН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.

PH15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління земельними ресурсами														
Теоретичні основи управління земельними ресурсами	1	2	2	-			-		2					
Методи управління земельними ресурсами	2	8	2	2			4	1						
Особливості управління землями всіх форм власності	3	8	2	2			4	1						
Управління земельними ресурсами на державному, регіональному та місцевому рівні	4	8	2	2			4				3			
Структура, функції, завдання розробки програми використання та охорони земельних й інших природних ресурсів на місцевому рівні.	5	8	2	2			4				3			
Особливості управління землекористуванням в територіальних громадах	6	8	2	2			4		2					
Разом за змістовим модулем 1		42	12	10			20	10	4		6			
Змістовий модуль 2. Особливості управління земельними ресурсами із значним природно-ресурсним потенціалом														
Управління використанням та охороною земель водного фонду.	7	8	2	2			4							
Управління використанням та охороною земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	8	8	2	2			4		2					
Управління використанням та охороною земель оздоровчого призначення	9	8	2	2			4							
Управління використанням та охороною земель рекреаційного призначення	10	8	2	2			4							

Управління використанням та охороною земель історико-культурного призначення	11	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 2		40	10	10			20	2	2				
Змістовий модуль 3. Управління земельними ресурсами які піддаються активному антропогенному навантаженню													
Управління землями сільськогосподарського призначення	12	10	2	3			5						
Управління використанням та охороною земель лісового фонду	13	9	2	2			5						
Особливості управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови. Актуальність міського землекористування.	14	9	2	2			5						
Управління використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.	15	10	2	3			5						
Разом за змістовим модулем 3		38	8	10			20	2					
Усього годин		120	30	30	-		60	12	6			6	

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз та оцінка рівня використання земельних ресурсів на місцевому рівні	3
2	Організаційно-економічні заходи управління земельним ресурсами на місцевому рівні	3
3	Розробка програми використання та охорони земель й інших природних ресурсів на місцевому рівні	4
4	Основні засади прогнозування розвитку та використання природно-ресурсного потенціалу території	3
5	Організація контролю за використанням та охороною земель й інших природних ресурсів	3
6	Повноваження органів місцевого самоврядування територіальних громад	4
7	Адміністрування відносин власності на землю як основа управління земельними ресурсами	3
8	Земельно-кадастровий облік як інформаційна база управління	3

	земельними ресурсами та землекористуванням	
9	Основні засади визначення методів та інструментів управління землекористуванням	4
	Всього	30

4. Теми самостійних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості управління землями різних форм власності	10
2	Управління землями різного цільового призначення	10
3	Інституційний підхід до управління землями ресурсами	10
4	Організаційні структури управління земельними ресурсами та землекористуванням	10
5	Формування системи управління земельними ресурсами та землекористуванням	10
6	Контроль як регулюючий інструмент адміністрування використання та охорони земель	10
	Всього	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;

- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2013>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Дорош О.С., Купріянич І.П. «Методичні вказівки до виконання самостійних робіт з дисципліни Управління земельними ресурсами» для студентів ОКР «Бакалавр».-К.: МВЦ «Медінформ», 2019.-50 с.
2. Дорош О.С., Купріянич І.П. «Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни Управління земельними ресурсами» для студентів ОКР «Бакалавр».-К.: МВЦ «Медінформ», 2019.-50 с.
3. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.А. Третяк; [за заг. ред. А.М. Третяка]. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. – 227 с.
4. Управління земельними ресурсами: [навчальний посібник] / Г.І. Шарий, В.В. Тимошевський, Р.А. Міщенко, І.А. Юрко. – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 172.
5. Дорош Й. М., Барвінський А.В., Дорош О.С. Еколого-економічні та організаційно-правові аспекти здійснення землеустрою сільськогосподарських підприємств в ринкових умовах: [монографія]. – К.: ФОП Ямчинський О.В., 2020. – 150 с.
6. Дорош Й. М. Державні стандарти, норми і правила як механізм формування інституціонального середовища територіального планування землекористування/ Й.М. Дорош, О.С. Дорош // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2015. – № 2-3. – С. 3–12.
7. Дорош О.С., Д.М. Мельник, Л.А. Свиридова. Реформування системи управління земельними ресурсами в умовах децентралізації влади. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2016. № 1-2. С. 16 – 25. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2016.01.016>

8. Дорош О. С., Мельник Д. М., Дорош А.Й. Концепт розподілу функцій управління землекористуванням в контексті розвитку територіальних громад. Збалансоване природокористування. 2017. № 3. С. 97–103.
9. Дорош О.С., Фоменко В.А., Мельник Д.М. Ключова роль землеустрою у плануванні розвитку системи землекористувань у межах територіальних громад Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2018. № 2. С. 22 – 33. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2018.02.022>
10. Дорош О.С., Купріянич І.П., Мельник Д. М. Наукові підходи до розроблення планувальної документації на територію об'єднаної територіальної громади // Економіка природокористування і сталий розвиток. 2018. № 3–4 (22 – 23). С. 42 – 48.
11. Дорош Й. М. Удосконалення науково-методичних підходів до класифікації земель сільськогосподарського призначення // Й.М. Дорош, А.В. Барвінський, О.С. Дорош, В.А. Салюта // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2021. – № 1. – с. 52-63. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2021.01.05>
12. Дорош Й.М. Деякі питання аналізу колізій чинного земельного законодавства // Й.М. Дорош, О.С. Дорош, Б.О. Аврамчук, А.В. Барвінський, В.Демчук // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2021. – № 3. – С. 23-29. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2021.03.03>
13. Дорош О.С., Дорош Й.М., Застулка І.-О. Роль управлінських процесів, що ґрунтуються на інституціональному підході у формуванні екологічнобезпечного та високоефективного сільськогосподарського землекористування. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 1. с. 18–29. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.01.02>
14. Дорош Й.М., Дорош О.С., Тарнопольський А.В., Харитоненко Р.А. Пропозиції щодо удосконалення класифікації видів цільового призначення земель (на прикладі категорії земель житлової та громадської забудови). Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2022. – № 2. – с. 14 – 29. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.02.02>
15. Дорош О.С. Соціально-економічні параметри функцій території територіальних громад у контексті просторового планування / О.С. Дорош, А.Й. Дорош, І.-О. Застулка // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2022. – № 2. – с. 43 – 53. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.02.04>
16. Дорош О.С., Застулка І.-О.Ю. Наукові підходи до використання самосійних лісів на землях сільськогосподарського призначення приватної власності в територіальних громадах. Збалансоване природокористування. 2022. № 3. с. 13-22. DOI: 10.33730/2310-4678.3.2022.266555
17. Дорош Й.М., Дорош О.С., Купріянич І.П., Харитоненко Р.А. Наукові засади класифікації режимоутворюючих об'єктів (на прикладі водних об'єктів). Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 4. с. 34–44. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.04.04>
18. Дорош О.С., Дорош А.Й., Салюта В.А., Мельник Д.М. Інституційні підходи до планування сталого використання та охорони сільськогосподарських земель на території окремих землекористувань. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 4. с. 16–26. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.04.02>
19. Дорош О.С., Дорош А.Й., Тарнопольський А.В. Ефективне управління ресурсами територіальних громад, як запорука їх розвитку. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2023. № 1. с. 12–21. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2023.01.01>
20. Дорош О.С. Управління землями під пологом лісовими насадженнями на місцевому рівні: децентралізаційні моделі // О.С. Дорош, В.А. Фоменко, Л.А. Гунько, В.А. Салюта // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2020. – № 2-3. – с. 6-17. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2020.02.01>
21. Дорош Й.М. Теоретико-методологічні засади формування обмежень у використанні земель та обтяжень прав на земельні ділянки: [монографія] / Й.М. Дорош, О.С. Дорош. – Херсон: Грінь Д.С., 2016. – 656 с.
22. Дорош Й.М. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: [навчальний посібник] / Й.М. Дорош, О.С. Дорош. – Херсон: Грінь Д.С., 2017. – 650 с.

23. Третяк А.М. Екологія землекористування: [навчальний посібник] // А.М. Третяк, О.С. Будзяк, О.С. Дорош, В.М. Будзяк, Ю.О. Юречко; за заг. ред. А.М. Третяка – К.: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 178 с.
24. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
25. Курильців Р.М. Інтегроване управління землекористуванням в контексті сталого розвитку: теорія, методологія, практика. Дис. на зд. наук. ст. д. е. н. К.: 2017. 539 с.
26. Курильців Р.М. Інтегроване управління землекористуванням: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2016. 512 с.
27. Організаційна структура апарату Держгеокадастру 2018. Єдиний держаний веб- портал відкритих даних. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://data.gov.ua/dataset/a54cf76a-8215-4b34-8666-494cf35bda8f/resource/de4189ce-0a58-48a9-a374-a184f6a8dc85>.
28. Організаційна структура апарату Держгеокадастру 2021. Єдиний держаний веб-портал відкритих даних. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://data.gov.ua/dataset/a54cf76a-8215-4b34-8666-494cf35bda8f/resource/bea31147-80c6-4eac-9b3f-93c435e4c908>.
29. Питання функціонування територіальних органів Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру: постанова Кабінетів Міністрів України від 16 листопада 2020 року No 1118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1118-2020-%D0%BF#Text>.
30. Питання функціонування територіальних органів Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2021 №301. <https://www.kmu.gov.ua/npras/pitannya-funkcionuvannya-teritorialnih-organiv-derzhavnoyis50421>.
31. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року No 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>. Bennett R., Rajabifard A., Williamson I., Wallace J. On the need for national land administration infrastructures. *Land Use Policy*, 2012. No 29 (1). Pp. 208-219. URL: <http://fulltext.study/preview/pdf/93414.pdf/>.
32. Bommarco R., Kleijn D., and Potts S.G. Ecological intensification: Harnessing ecosystem services for food security. *Trends in Ecology and Evolution* 2013. No. 28(4). Pp. 230-238.
33. Borrini-Feyerabend G., Dudley N., Jaeger T., Lassen B., Pathak Broome N., et al. *Governance of Protected Areas: From understanding to action*. IUCN, Gland, Switzerland. 2013.
34. Brouwer H., Woodhill J., Hemmati M., Verhoosel K., and van Vuft S. *The MSP Guide: How to Design and Facilitate Multi-Stakeholder Partnerships*. The Netherlands: Centre for Development Innovation (CDI), Wageningen. 2015.
35. United Nations E-Government Survey 2020: Digital Government in the Decade of Action for Sustainable Development UNITED NATIONS: New York, 2020. 326 p.
36. Радзій В.Ф. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій. Луцьк : Вол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. 130 с.
37. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М.Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.А. Третяк; [за заг. ред. А.М. Третяка]. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. – 227 с.
38. Управління земельними ресурсами територіальних громад: децентралізаційна модель. [за заг. ред. д.е.н., проф., чл.-кор. НААН України Й. М. Дороша]. Авторський колектив: Дорош Й. М., Салюта В. А., Дорош О. С., Сакаль О. В., Дорош А. Й., Харитоненко Р. А., Деркульський Р. Ю. Київ: «Компринт», 2023. 162 с.
39. Стратегічна екологічна оцінка у сфері землеустрою. [за заг. ред. д.е.н., проф., чл.-кор. НААН України Й. М. Дороша]. Київ: «Компринт», 2023. 110 с.
40. Еколого-економічні основи просторового планування землекористування територіальної громади / [за заг. ред. д.е.н., проф., академіка НААН України Ш.І. Ібатулліна]. Авторський колектив: Ібатуллін Ш. І., Дорош А. Й., Дорош О. С., Купріянич І. П., Салюта В. А. Київ: «Компринт», 2023. 164 с.

